

TÜRK İSTİKLAL HARBİ'NDE ASKERLİK ŞUBELERİ VE KİLİS ASKERLİK ŞUBESİ

Mustafa ŞAHİN*

Cemile ŞAHİN**

Özet

Askerlik Şubeleri kurulduğu tarihten günümüze kadar çok önemli görevler ifa etmişlerdir. Askerlik Şubeleri ilgili cari asker alma ve seferberlik kanunları ile sürekli askerî kıt'aları beslemişlerdir. Bunları yaparken ellerindeki insan kaynaklarını çok iyi yönetmişler, cari kanunların kendilerine verdiği güç ve yetkiyi kullanırken “askerlik görevinin kutsallığı” kavramını işleyerek önemli bir motivasyon kaynağı olmuşlardır.

Öte yandan Askerlik Şubeleri askerler ve aileleri ile kıt'alar arasında köprü görevi görmüşlerdir. Askere sevk olmak üzere, Askerlik şubelerine gelen asker adaylarına; askerlik hakkındaki temel bilgiler ile sevkîyata tabi tutulacakları kıtalar ve harbin durumu, kıtalarındaki vazifeleri ile ilgili intibak bilgileri buralarda verilmiştir. Askerlik Şubesi Başkanı, askerler ve babaları ile ilgilenirken askerlerin anneleri ve eşlerine de şube başkanının eşi rehberlik etmiştir.

Millî Mücadele döneminde Askerlik şubelerine Heyet-i Temsiliye tarafından millî askerî güç teşkil edilmesi görevi verilmiştir. Bu emre göre her askerlik şubesi bir tabur teşkil etmiş, Tabur Komutanlığı görevi de Askerlik Şubesi Başkanı tarafından yerine getirilmiş, emrindeki subaylar ise bölük komutanı olarak görev yapmışlardır. Eksik olan kadrolar ise seferberlik işlemleri ile yedek personel kaynağından tamamlanmıştır.

Kilis Askerlik Şubesi de bu görevlerini layıkıyla yerine getirmiştir. İstiklal Harbi'nde bir tabur teşkil eden Kilis Askerlik Şubesi Başkanlığı Kilis Kuvay-ı Milliyesi emrinde gayri nizami harp esasları ile milis faaliyetlerini kahramanca ifa etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk İstiklal Harbi, Kilis, Askerlik Şubesi, Seferberlik, İnsan Kaynakları.

RECRUITING OFFICES IN THE TURKISH INDEPENDENCE WAR AND KİLİS RECRUITING OFFICE

Abstract

The recruiting offices have carried out very important roles since the date of their foundations. These offices have continuously provided soldiers to the military troops with the recruitment and mobilization laws of the time in question. In this process, they have governed very well the human resources at their disposal and they have used the power and authority given by the current legislation, while they have become an important source of motivation by using the notion of “sanctity of military service”.

On the other hand, recruiting offices have been act as a bridge between families of soldiers and their troops. The young people who have been about to enlist have been given first information about the military service, their

* Dr. Per. Bnb., Harp Akademileri Stratejik Araştırmalar Enstitüsü (SAREN) Müdürlüğü, msahin3@harpak.edu.tr; msahin44m@yahoo.com

** Dr., Uzman Öğretmen, İstanbul Profilo Barış Ortaokulu, drcemilesahin@yahoo.com

troops, general condition of the war and have been oriented about their duties in these recruiting offices. While the head of the recruiting office were dealing with the soldiers and their fathers, his wife guided their mothers and wives.

During Turkish Independence War, Representative Committee gave the recruiting offices of the southern front the task of forming a national army. According to this order, each recruiting office formed a battalion and the head of recruiting office took the responsibility of becoming the battalion commander, with the officers of the recruiting office becoming the company commanders. The unfilled positions were filled by the reserve personnel through the mobilization acts.

The personnel of Kilis Recruiting Office fulfilled these duties properly. Forming a battalion in Turkish Independence War, Kilis Recruiting Office performed militia activities heroically within the asymmetrical warfare principles under the command of Kilis national forces.

Keywords: Turkish Independence War, Kilis, Recruiting Office, Human resources.

Giriş

Osmanlı'da Tanzimat sonrası zorunlu askerliğin benimsenmesi ile birlikte asker alma kanunları çıkarılmış, askerlik işlemlerinin ilk basamağı olarak askerlik şubeleri açılmaya başlanmıştır¹.

Osmanlı'da taşra teşkilatı, askerlik yükümlülüğü açısından da değerlendirilerek Vilayet Nizamnameleri ve kanunları çıkarılmıştır. Osmanlı Devleti'nde asker almayı düzenleyen; 1846, 1870, 1886 ve 1914 tarihlerinde olmak üzere, dört kanun yürürlüğe girmiştir. Bunların birincisi olan 1846 tarihli Kura Kanunu'nun 7. maddesinde düzenlenen ve devamındaki kanunlarda yer verilen "kazaların yer ve durumu göz önünde tutularak her kazada bir askerlik şubesi kurulması" hükmü gereği askerlik şubeleri çalışmalarına başlamıştır. İhtiyaca göre memleket, ordular bölgelerine ordu bölgeleri ise kolordu bölgelerine ayrılmıştır. Ordu bölgesinde bir asker alma komisyonu kurulmuş, her kolordu bölgesi bir asker alma dairesi / bölgesi kabul edilmiştir².

¹ Faruk Aydın, *Osmanlı Devleti'nde Tanzimat'tan Sonra Asker Alma Kanunları (1839-1914)*, Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Yay., Ankara, 1994, s. 11, 13, 50; Mustafa Şahin ve Cemile Şahin, "Kilis Askerlik Şubesi Reisi Sakallı Ahz-ı Asker Binbaşısı Mahmut Bey'in Birinci Dünya Savaşı'na (Gazze Cephesi) Giden Askerlere Yaptığı Konuşma ve Kilis Askerlik Şubesi'nin Kilis Kuva-yı Milliyesine Katkıları", *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3), (Haziran 2012), 72-82, s. 74.

² Günümüzde değerlendirildiğinde Kilis Askerlik Şubesi Başkanlığı'nın da bağlı olduğu Adana Asker Alma Bölge Başkanlığı, Adana 6. Kolordu (2011 yılında Tümen seviyesine düşürülerek ismi, 6. Mekanize Piyade Tümeni olarak değiştirilmiştir) Komutanlığı bölgesi olan Adana, Mersin, Hatay, Gaziantep ve Kilis il merkezleri ve ilçelerini içine alan bir bölgeye hizmet vermektedir.

Asker alma dairesi / bölgesi başkanlıklarına bağlı; her tümende bir asker alma kalemi başkanlığı, her kaza için askerlik şubesi başkanlığı açılmıştır³.

1846 tarihli Asker alma Kanunu'na göre “sadece Müslüman tebaanın yükümlülüğü” olmak üzere asker almada kur'a esas getirilmiş ve askerlik şubelerinde asker adaylarına “izin sonunda kıt'alarına katılacaklarına, dinine ve devlete hizmet edeceklerine, firar ve uygunsuz harekete tevessül etmeyeceklerine” dair yemin ettirilmesi uygulaması getirilmiştir⁴.

1870 tarihli Kur'a Kanunu'na göre ilk defa memleket 6 ordu bölgesine ayrılmış ve 1863 tarihinde kaldırılan, asker almada “bedel-i şahsi” uygulaması tekrar yürürlüğe alınarak, “bedel-i nakdi” ile birlikte “bedel-i şahsi” de uygulamaya konulmuştur⁵.

1886 tarihli kanunla asker alma faaliyetleri esası bozulmadan yeniden düzenlenmiştir. Buna göre memleket 6 ordu bölgesine, her ordu bölgesi 4 fırka 2 tugay dairesine ve daha da teferruatı ile teşkilatlanmasına karar verilmiştir. Ayrıca asker alma ve seferberlik faaliyetlerinin kolay ve adilane bir şekilde yürütülmesini sağlamak maksadıyla her liva dairesinde bir asker alma şubesi kurulması öngörülmüştür⁶.

1913 yılında yayınlanan Teşkilat-ı Umumiye-i Askeriye Nizamnamesi ile asker alma ve seferberlik işlemlerini yürütmek üzere görev yapacak asker alma teşkilatının personel kadrosu açıklığa kavuşturulmuştur⁷.

³ İsmail Hakkı Görelî, *Memleketimizde Vilayetler İdaresi Tarihine Bir Bakış*, Recep Ulusoğlu Basımevi, Ankara, 1945, s. 8; Şahin ve Şahin, *agm*, s. 74.

⁴ Tobias Heinzelmann, *Cihaddan Vatan Savunmasına Osmanlı İmparatorluğu'nda Genel Seferberlik Yükümlülüğü 1826 - 1856*, (çev. Türkis Noyan), Kitabevi Yay., İstanbul, 2009, 255, 147.

⁵ İlhami Yurdakul, “*Osmanlı Ordularının Asker İhtiyacının Karşılmasında Yeni Bir Yöntem; Kura Sistemi (1839-1914)*”, *Eskiçağ'dan Modern Çağ'a Ordular – Oluşum, Teşkilat ve İşlev* - (ed. Feridun M. Emecan), Kitabevi Yay., İstanbul, 2008, s. 440.

⁶ Askerlik şubelerinin kurulmasında “her kaza için bir askerlik şubesi” öngörülmüş olsa da bu durum o planın aksine değil, kaza esas ile liva (tugay) esas uyumlu hâle getirilmeye çalışılmıştır. Söz konusu 1886 tarihli kanunla; askerlik şubesinin redif taburu binbaşısı başkanlığında, tabur kâtibi ve bir redif başçavuşundan oluşması kabul edilmiştir. Böylece de her tabur bölgesinin bir kazanın askerlik şubesi kaynağı ile beslenmesi amaçlanmıştır, (Mehmet Vurmaz, *Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Askere Alma Sistemi (1826-1970)*, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale, 2007, s. 130).

⁷ 1913 Tarihli Nizamnameye göre; Askerlik Şubesi Başkanlığı kadrosu: 1 Binbaşısı veya Kolağası veya Yüzbaşısı, 2 Mülazım-ı Evvel, 1 Depo Memuru Mülazım-ı Evvel, 1 İdare Memuru veya Muavini (Kâtip veya Muavini), 1 Yazıcı Çavuşu, 1 Depo Muavini Çavuş, 4 Yazıcı Onbaşısı veya Çavuş'tan, Tümen Askeralma Kalemi Başkanlığı kadrosu: 1 Miralay veya Kaymakam, 1 Alay Kâtibi, 1 Mülazım-ı Evvel Mülhak, 1 Sivil Kâtip (3. Sınıf), 2 Yazıcı Çavuş'tan, Kolordu Askeralma Bölge / Daire Başkanlığı kadrosu: 1 Miralay veya Miralay, 1 Erkan-ı Harp Zabiti Kaymakam veya Binbaşısı, 1 Alay Emni, 1 Mülhak Zabıt (Yüzbaşısı), 1 adet 3. Sınıf Mümeyyiz, 1 adet 2. Sınıf Kâtip, 2 Yazıcı Çavuş'tan oluşmuştur, (Vurmaz, *agt.*, s. 131).

1914 tarihli Asker alma Kanunu özelliği itibarıyla; küçük bazı değişikliklerle Birinci Dünya Savaşı seferberliği ve müteakiben Kurtuluş Savaşı seferberliği için yeterli olmasıdır. Söz konusu kanun; bazı değişikliklerle 1927 tarihli Asker alma Kanunu'na esas teşkil etmiştir⁸.

Asker alma teşkilatının bir parçası olarak Kilis Askerlik Şubesi Başkanlığı 1901 yılında kurulmuştur⁹. İlk kurulduğunda - günümüzde Cumhuriyet Meydanı olarak adlandırılan - şehir meydanındaki eski kaymakamlık hizmet binası ve adliyenin bitişiğindeki bir yolcu hanında hizmet vermiştir¹⁰. Daha sonra Deppoy Meydanı'nda tarihi bir Kilis evi ve bahçesinden oluşan miri hizmet binasında, bu binanın kullanılmaması hâle gelmesi ile yine Deppoy Meydanı'nda Şube Sokağı'ndaki kiralık binasında hizmet vermiştir. Daha sonra Kilis eski cezaevinin yerine yapılan binasına taşınmış, hâlen aynı binada¹¹ faaliyetlerine devam etmektedir¹².

Osmanlı sonrası günümüze uzanan süreçte; asker alma teşkilatının unsurları olan asker alma bölge başkanlıkları ve askerlik şubesi başkanlıklarının sayıları ve yerleri ihtiyaç durumuna göre planlanmıştır. Ancak her kaza / ilçeye ait bir askerlik şubesi tüzel kişiliğinin varlığı kabul edilerek askerlik şubesi adını aldığı kazada yer alması düşünülüyorsa tüzel kişiliği sona erdirilmeden bir başka kazanın askerlik şubesi binasında¹³ asker alma işlevini sürdürmesi esası kabul edilmiştir¹⁴.

Osmanlı Devleti'nde 12 Mayıs 1914'te "Mükellefiyet-i Askeriye Kanun-u Muvakkati" ile yeni asker alma uygulamaları yürürlüğe girmiştir¹⁵.

Osmanlı Ordusu'nun -personel ve lojistik bakımından- harbe hazırlık seviyesini en üst düzeye çıkarmak amacıyla 2 Ağustos 1914'te genel seferberlik ilan edilmiştir¹⁶. Seferberlik

⁸ 1927 tarihli Askeralma Kanunu günümüz asker alma mevzuatının temelini oluşturmaktadır, (Cenk Özgen, *Türkiye'de Zorunlu Askerlik ve Profesyonel Ordu*, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2006, s. 39).

⁹ Kilis Askerlik Şubesi Başkanlığı tarihçesinde şubenin 1801 yılında kurulduğu yazılıdır. Oysa bu tarih zorunlu askerliğin kurumsallaşmasından öncedir. Şehven yazıldığı kanaatindeyiz.

¹⁰ Söz konusu yolcu hanı yıkılmış, günümüzde hanın izleri yok olmuştur.

¹¹ Kilis, Bakanlar Kurulu'nun çıkardığı 550 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 06 Haziran 1995 tarihinde il statüsüne kavuşturulduğundan Kilis Askerlik Şubesi, bünyesinde, ilçeleri Elbeyli, Musabeyli ve Polateli As.Ş.Bşk.lıklarını da almıştır, (<http://www.kilis.gov.tr>, Erişim tarihi: 01.11.2013).

¹² Kilis Askerlik Şubesi Başkanlığının Kilis 2. Hudut Taburu karşındaki arsasında yeni hizmet binası için 2007 yılında çalışmalara başlanmış, hâlen devam etmektedir.

¹³ Mesela, Gaziantep iline bağlı Oğuzeli Askerlik Şubesi Başkanlığı'nın Oğuzeli ilçesi sınırları içinde bulunan Askerlik Şubesi hukuki varlığı sone erdirilmeden, 2012 yılı içerisinde Gaziantep Şahinbey Askerlik Şubesi Başkanlığı bünyesine nakledilmiştir, (<http://www.asal.msb.gov.tr>, Erişim tarihi: 20.10.2013).

¹⁴ 5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu, Kabul Tarihi: 10 Haziran 1949, Resmi Gazete'de Yayımlı Tarihi: 18 Haziran 1949.

¹⁵ Aydın, *age.*, s.11, 13, 50.

¹⁶ Seferberlik çağrısı "Osmanlılar Silah Başına!" ilanları ile duyurulmuştur, (Mehmet Beşikçi, *Between Voluntarism And Resistance: The Ottoman Mobilization Of Manpower In The First World War*, Boğaziçi Üniversitesi,

emri Harbiye Nezareti'ne tebliğ edilmiş, aynı zamanda seferberlik müddetince örfi idare ilan olunmuştur. Seferberlik ilanı sonrası Sultan 5. Mehmet Reşat tarafından seferliği desteklemek maksadıyla 11 Kasım 1914 tarihinde “Cihad-ı Ekber” ilan edilmiştir. İlan edilen “cihad” gazetelerde yayımlanarak halka ve dünyaya duyurulmuştur¹⁷.

Seferberlik planlarını hazırlayan Osmanlı Kurmay Subayları, seferberliğin 21 gün, “hatta çoğu durumda 30 ile 45 gün alacağını” düşünmüşlerdir. Oysa şartlar Osmanlı Ordusu'nun seferber olması için hiç de uygun değildir. Yetersiz ulaştırma ağları (özellikle demir yolu yetersizliği) birliklerin toplanmasını zorlaştırmıştır¹⁸.

Dört yıl süren Birinci Dünya Savaşı'na halk arasında genel olarak “seferberlik” daha yaygın söylenişi ile “seferi birlik” adı verilmiştir. Savaşta uygulanan lojistik seferberlik ve personel seferberliği yerel imkânlardan karşılanması esas alınmıştır. Yani lojistik ihtiyaçlar için her vilayetin iâşe edeceği birlikler tahsis edilmiştir¹⁹. Personel kaynakları için ise askere sevk edilecekler genellikle o askerlik şubesinin desteklediği birliğin bulunduğu yere göre değişkenlik göstermiştir.

Birinci Dünya Savaşı'nın yayılması ile Osmanlı'nın bu savaşın dışında kalmayacağını anlaşılmaması üzerine; Sultan 5. Mehmet Reşat tarafından yayımlanan 14 Mayıs 1331 (Miladi: 27 Mayıs 1915) tarihli bir irade ile Askeri Mükellefiyet Kanunu'nda değişiklik yapılarak, lise talebeleri de dâhil askere çağırılmıştır²⁰.

Söz konusu kanun değişikliği sonrasında Harbiye Nezareti bir tebliğ yayımlayarak, 1314 (1896) doğumlulardan askerlik hizmetine alınmayanlar ile birlikte 1315 (1897) doğumluların (yani 18 yaşındakilerin) bedenleri gelişmiş, harbe elverişli ve silah kullanmaya kabiliyetli

---

Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2009, s. 89); Söz konusu “silah başına çağrılarını hâlâ geçerli ve günümüzde kullanılmaktadır.

¹⁷ Mücahit Özçelik, *Türk Basını'nda Osmanlı Devletleri'nin I. Dünya Savaşı'na Giriş Süreci*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2006, s. 46, 99-103; Cihad-ı Ekber, 14 Kasım 1914'te Fetva Emni ve Şeyhülislam tarafından yayınlanan tarafından verilen fetvalarla desteklenmiştir, (Ali Fuat Örenç, *Yakınçağ Tarihi (1789-1918)*, Atı Yay., İstanbul, 2012, s. 241).

¹⁸ Erdward J. Erickson, *Dünya Savaşı Tarihi, I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı 1914-1918, C. IV*, (çev. Sare Levin Atalay), Timaş Yay., İstanbul, 2011, s. 26-27.

¹⁹ Son Suriye Valisi Tahsin Bey (1916 – 1918), Birinci dünya savaşı boyunca 4. Ordu'nun iâşe işleri, mahrukat (yakacak), demiryolu hattının bakımı ve işletilmesi ile meşgul olmuştur, Ayrıntılı bilgi için bkz. Mustafa Şahin, *Hasan Tahsin Uzer'in Mülki İdareciliği ve Siyasetçiliği*, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Erzurum, 2010, s. 143 – 146.

²⁰ Aydın, *age*, s. 11, 13, 50.

olanlarından müsait bulunanların²¹ da kıtalara sevk edilmek üzere askerlik şubelerine teslim olmaları emredilmiştir²².

Kilis Askerlik Şubesi Başkanlığı; 1914 yılı başlarında Halep'te konuşlu 6. Kolordu Komutanlığı'na bağlı Halep Askeralma Bölge / Daire Başkanlığı, Halep 26. Tümen Komutanlığı Askeralma Kalemi Başkanlığı emrinde seferberlik ve asker alma faaliyetlerine katılmıştır²³.

Kilis'e seferberliğin ilanı duyurusu, 1915 yılı Ramazan Bayramı'ndan birkaç gün önce gelmiştir. Duyurunun Kilis'te yayılması sonrası iş yerleri kapatılmış, Askerlik Şubesi'nde askere sevk için gelenler tarafından kuyruklar oluşmuştur. Askere sevk evrakını alanlar, Antep, İslahiye ve diğer demiryolu istasyonlarına kadar yaya olarak sev edilmiş oradan da birliklerine demiryolu ile gönderilmiştir²⁴.

1. Türk İstiklal Harbi'nde Millî Askerî Güçlerin Oluşumunda Askerlik Şubelerinin Yeri

Sivas Kongresi'nde alınan kararlar çerçevesinde 11 Eylül 1919'da Güney Cephesi'nin "güvenlik bakımından" kolordulara bölünmesine karar verilmiştir. Niğde - Mersin hattı ile İskenderun - Maraş hattı arası birinci bölgeyi oluşturmuş, bu bölgenin sorumluluğu 20. Kolordu Komutanlığı ile bölge içindeki Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerine verilmiştir. Bu hattın doğusundan itibaren Maraş, Antep - Kilis ikinci bölgeyi oluşturmuş, bu bölgenin sorumluluğu 3. Kolordu Komutanlığı ile bölge içindeki Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerine verilmiştir. Birecik'ten itibaren İran sınırına kadar üçüncü bölgeyi oluşturmuş, bu bölgenin sorumluluğu da 13. Kolordu Komutanlığı ile bölge içindeki Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerine verilmiştir²⁵.

Bu genel esaslar dâhilinde daha evvelden sözü edildiği üzere; her kolordu bölgesinde bir asker alma (ahz-ı asker) heyeti başkanlığı, her tümen bölgesinde bir asker alma (ahz-ı asker kalem) dairesi başkanlığı ve her kazada bir askerlik (ahz-ı asker) şubesi başkanlığı kurulmuş

²¹ Daha sonra, söz konusu 1314 ve 1315 doğumlular ile daha evvelden silah altına alınmış olan 1312 ve 1313 doğumlulardan "evsafı haiz olanların ihtiyat zabiti ve küçük zabıt yetiştirilmek üzere celplerine" ilişkin kanun 4 Şubat 1916'da Osmanlı Meclis-i Mebus an'ında, -bir ay sonra- 15 Mart 1917'de de Meclis'i Ayan'da görüşülerek kabul edilmiştir, (M.M. Z.C., III/3 (04.02.1916); M.A. Z.C., III/3 (15.03.1917); Şahin ve Şahin, *agm*, s. 75).

²² Mehmet Beşikçi, "Militarizm, Topyekûn Savaş ve Gençliğin Seferber Edilmesi: Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı İmparatorluğu'nda Paramiliter Denekler", *Tarih ve Toplum Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, Sayı: 8, (Bahar 2009), 49-92, s. 49-52; İsmail Çolak, "Çanakkale'de Destan Yazan Kahraman 15'liler", *Somuncu Baba Dergisi*, Yıl: 14, Sayı: 89, (Mart 2009), 28-32, s. 28-30; Ayşe Hür, "Cumhuriyet'in Üvey Evladı: Halk Türküleri", *Radikal Gazetesi*, 11.08.2013; Şahin ve Şahin, *agm*, s. 75.

²³ Beşikçi, *agt*, s.399-401.

²⁴ Ahmet Barutçu, *Kilis'in Kurtuluşu Şafakta Savaşanlar*, Kent Ofset, Kilis, 2008, s. 2; Şahin ve Şahin, *agm*, s. 75.

²⁵ *Türk İstiklal Harbi IV. Cilt Güney Cephesi*, Genelkurmay Harp Tarihi Dairesi Yay., Ankara, 1966, s.63-65.

vaziyettedir²⁶. Ancak Mondros Mütarekesi sonrası bozulan asker alma teşkilatı ve sistemine tekrar işlerlik kazandırmak amacıyla yaş esası üzerine asker alma faaliyetine başlanmıştır²⁷.

Heyet-i Temsiliye'nin verdiği direktiflere göre; işgal altında olmayan yerlerde Müdafaa-i Hukuk teşkilatı serbest olarak oluşturulacak, işgal altındaki yerlerde ise Cemiyet-i İslamiye teşkilatı adı ile ve gizli olarak yapılacaktır²⁸. Cemiyet-i İslâmiye teşkilatı özellikle işgal altındaki Maraş ve Antep'te (Kilis dâhil) uygulanacaktır. Bu yapı içinde Askerlik Şubesi Başkanları bulunduğu kazanın Müdafaa-i Hukuk cemiyetinin (işgal altında ise Cemiyet-i İslamiye teşkilatının) çalışmalarını takip edecek ve idareye yardımda bulunacaktır²⁹. Askerlik Şubesi subayları muayene bahanesi ile şube bölgelerinde millî bir orduyu teşkil edecek erler ile silahların durumunu tespit edecektir. Memleketin her yerinde, Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin liderliğinde, oradaki eşrafın şahsî yardımı ile askerlik şubelerinin kontrolünde millî taburların esası hazırlanacak, asker ve silah mevcudu ile ihtiyaç durumu tespit edilip 3. Kolordu Komutanlığına bildirilecektir. Bu esaslar dâhilinde her askerlik şubesi bir tabur kuvvet çıkaracaktır³⁰.

Heyet-i Temsiliye'nin verdiği bir diğer talimata göre; Maraş ve Antep'i teşkil eden Elbistan, Maraş, Antep, Pazarcık, Çardaklı, Rumkale (Nizip) ve Kilis'te mevcut olan veya sonradan kurulmuş olan Müdafaa-i Hukuk cemiyetlerinin kimlerden oluştuğunun tespit edilmesi, işlerinin araştırılması ve kendileri ile haberleşerek durum hakkında bilgi alınması gerektiği bildirilmiştir. İkinci olarak bu teşkilatların oluşum derecesinin takip edilerek tamamlanması belirtilmiştir. Ayrıca millî ordu teşkilat defterlerinin, Askerlik Şubelerince bir an evvel hazırlanması gerektiği ve bir suretinin 3. Kolordu Komutanlığı'na gönderilmesi gerektiği,

²⁶ Asker alma sistemimiz günümüzde de aşağı yukarı benzer şekilde teşkilatlanmış vaziyette asker alma ve seferberlik faaliyetlerini ifa etmektedir.

²⁷ *Türk İstiklal Harbi IV. Cilt Güney Cephesi*, s. 258-259.

²⁸ Güney Anadolu'nun her bir bölgesinde Cemiyet-i İslamiye ve Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri altında birleşmiştir. Maraş-Antep bölgesinde Şahinbeyler, Kartalbeyler, Karayılanlar, Sütçü İmamlar Millî Mücadeleyi sürdürürken; Adana-Mersin bölgesinde Aydınoğlu Tufanbeyler, Saimbeyler, Tekelioğlu Saimbeyler Millî Mücadele'nin öncülüğünü üstlenmişlerdir.

²⁹ Heyet-i Temsiliye'nin kolordu komutanlarının da katılımıyla 30 Kasım 1919 tarihli "Meclis-i Mebusan'ın İstanbul'da toplanmasına dair" verdiği kararında "Cemiyet yapısının hızla yayılarak sağlaştırılması için kolordu komutanları, bölge komutanları ve **askerlik şube başkanları** aracılığıyla hızla kılavuzluk faaliyetinde bulunmaları" hükmüne yer verilmiştir, (ATASE Arşivi, Kutu Nu: 345, Gömlek Nu: 5, Belge Nu: 5-2,3; Şahin ve Şahin, *agm*, s. 78).

³⁰ Millî Mücadele'nin başlangıcında düzenli ordu birlikleri Kuvay-ı Milliye'nin içinde yer almış ve millî kuvvetlerin oluşumunda yer almışlardır. Daha sonra düzenli orduya geçilmiştir. Bu sebepten askerlik şubeleri Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti veya Cemiyet-i İslamiye ile birlikte hareket etmiştir, bölgesinde Kuvay-ı Milliye'ye dâhil tabur oluşturmaya gayret etmişlerdir, (Murat Ünsaldı, *Batı Cephesi'nde Kuvayı Milliye ve Düzenli Orduya Geçiş (Özellikle Askerî Stratejik Açından)*, Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 1987. s. 63-88; Şahin ve Şahin, *agm*, s. 78).

özel haberleşmenin Elbistan Müdafaa-i Hukuk Heyet-i Merkeziyesi aracılığı ile yapılacağı ve sonucun bölgenin bağlı olduğu 3. Kolordu Komutanlığına bildirilmesi istenmiştir³¹.

Antep ve Kilis bölgesinin Cemiyet-i İslâmiye teşkilâtının faaliyetlerinin düzenlenmesi maksadıyla Elbistan'a gönderilenler ile Maraş'tan gelenler bu çalışmalarını organize etmişlerdir³².

Heyet-i Temsiliye'nin³³ yukarıdaki kararıyla Askerlik Şubelerine, millî mücadeleye katılmak üzere her kaza için bir piyade taburu kurma emri verilmiştir³⁴. Bu taburların komutanları Askerlik Şubesi Başkanı olacak, bölük komutanları ise Askerlik Şubesi emrindeki subaylardan ve ihtiyat zabitlerinden oluşacaktır. Bu esasa göre cami veya mescidi olan her köy ve mahalle bir piyade takımı olarak sayılarak bu takımın idaresi, cami veya mescidin imamı ve müezzini veya köyün hocası gibi din adamları tarafından yürütülecektir. Sayısı fazla olacak takımlara komutan tedariki mümkün olmazsa terhis edilmiş kudretli çavuş veya başçavuşlardan faydalanılacaktır³⁵.

Silah ve mühimmatın cami ve mescitlere veya buraya yakın ve gizli yerlere ya da kontrol altında olmayan askerlik şubesi depolarına gizlenmesi emredilmiştir. Taburları oluşturmak üzere, yeterli sayıda gönüllü toplanamazsa askerlik şube başkanlıklarının emri ile bu köy ve kasabalardaki millî ordu takımlarının gizli bir suretle oluşturulması yetkisi verilmiştir. Bu suretle hazırlanan ve Askerlik Şube Başkanının emrinde oluşturulacak piyade taburlarının idare ve işlerinin askerlik şubelerinin bulunduğu kendi bölgeleri tarafından sağlanması esası getirilmiştir³⁶.

³¹ *Türk İstiklal Harbi IV. Cilt Güney Cephesi*, s. 66; Şahin ve Şahin, *agm.*, s. 78.

³² Halil İbrahim İnce, *Mili Mücadele'de Kilis*, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep, 2004, s. 76'dan ATASE Arşivi, Kutu Nu: 350, Gömlek Nu: 73.

³³ Sivas Kongresi sonrası millî iradenin kullanılması bakımından -bütün memlekette olduğu gibi- Ordu'da sevk ve idareyi -hükümet ve iktidar yetkisi ile- Heyet-i Temsiliye ele almıştır, (Sıtkı Aydın, *Güneybatı Anadolu'da Kuvay-ı Milliye Harekâtı*, Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 1988, s. 155-159).

³⁴ Bu sistemin temelinde; Osmanlı'dan Millî Mücadele'ye geçerken mevcut Asker alma kanunlarına göre her Kolordu Dairesi'nin kendi bölgesinden asker alma ve seferberlik faaliyetlerini yürütme yetkisi olmasından ve her bir askerlik şubesinin bir tabur dairesi esasına göre tesis edilmesi yatmaktadır, (Rıdvan Ayaydın, *Osmanlı Devleti'nde Askeri Yükümlülükler ve Muafiyetler (1826-1914)*, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2011, s. 40, 68).

³⁵ *Kuvayimillîye Komutanı Tekelioğlu Sinan Bey'in Günlüğü*, Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Yay., (Yayın Kurulu: Dr. Kur. Alb. Sertif Demir, Dr. Öğ. Alb. Suat Akgül, Arş. Uzm. Mesut Güvenbaş), Ankara, 2012, s. 3-4; Şahin ve Şahin, *agm.*, s. 78.

³⁶ İnce, *agt.*, s. 77-78; Şahin ve Şahin, *agm.*, s. 78.

2. Kilis'in İşgali Sonrası Askerlik Şubesi'nin Millî Direnişe Katkıları

Kilis, 6 Aralık 1918'de İngilizler tarafından³⁷ bir yıl sonra 29 Ekim 1919'da da Fransızlar tarafından işgal edilmiştir³⁸. Kilis'i işgal eden Fransız askerleri doğuda Neşet Efendi konağına, batıda liseye, güneyde Nakşibendî Tekkesi'ne, kuzeyde Karataş Tepesine, şehir içinde de Debboy ve Abdi Ağa Hanı'na yerleşmişler, Kilis Askerlik Şubesini de basan Fransız askerleri, tarafından Askerlik Şubesi'nin bütün belge ve defterleri yakılmıştır³⁹. Fransız Kumandanlığı, Kilis Kaymakamlığına bir nota vererek, Ermenilerin bulunduğu kışla ile Belediye Hanı, Askerlik Şubesi civarındaki bütün evlerin boşaltılmasını istemiş ve tamamen boşaltılan bu evlerdeki eşyaları da camilere nakletmişlerdir. Nakil sırasında eşyadan birçoğu zarar görmüştür⁴⁰. Kilis Kaymakamı Kemal Bey, Fransız Devleti'nin Kilis'te bulunan askerî kumandanı Mösyö Zeus'a göndermiş olduğu 10 Kasım 1919 tarihli yazısı ile Kilis'in işgalini protesto etmiştir⁴¹. Fransız birliğindeki Ermeni Taburu, Müslüman halkı kıskırtmalarından dolayı daha sonra Cezayir Avcı Taburu ile değiştirilmiştir⁴².

Kilis'in işgali sonrası Kilis'te de yukarıda sözü edilen kararlar ve emirler çerçevesinde bir tabur oluşturulmuş, taburun komutanlığını da Kilis Askerlik Şubesi Başkanı yapmıştır. Millî taburun teşkil edildiği, Kilis'in savunmasından sorumlu bulunan Sivas'ta konuşlu 3. Kolordu Komutanlığına bildirilmiştir⁴³.

Öte yandan Millî direnişi başlatmak isteyen, Mondros Mütarekesi gereği birlikleri lağvedilmiş veya esaretten dönen vatansever subaylar Kilis ve Antep'te görünürde sabit bir göreve atanmak için talepte bulunmuşlardır. Bu şekilde -seferde iken subaylığa terfi ettirilen Şahin Bey (Üsteğmen Mehmet Sait) Birecik Askerlik Şubesi Başkanlığına atanmış, fakat Antep Müdafai Hukuk Cemiyeti kararıyla Kilis ve Havalisi Kuvay-ı Milliyesi Kumandanlığına

³⁷ Kilis'i işgal eden İngiliz kuvvetleri; bir Hindli Taburu ile bir İngiliz Süvari Bölüğünden oluşmuştur. Hind Taburu'nda bulunan Müslüman askerler işgal nedeniyle üzgün vaziyetteki yerli halkın yanından geçerken üzgün bir eda ile İslami lisanla halka selam vererek geçmişlerdir. Müslüman İngiliz askerlerinin bu tavrı yerli Ermeniler arasında üzüntü ve kaygı oluşturmuştur, (*Türk İstiklal Harbi IV. Cilt Güney Cephesi*, s. 48).

³⁸ Sykes-Picot Antlaşmasına göre İngilizler Kilis'i ve diğer Güney Bölgesi'ni boşaltmak zorunda kalmıştır.

³⁹ İnce, *agt*, s.61; Şahin ve Şahin, *agm*, s. 76-77.

⁴⁰ İnce, *agt*, s. 61'den ATASE Arşivi, Kutu Nu.:119, Gömlek Nu.:76; Şahin ve Şahin, *agm*, s. 76-77.

⁴¹ Zekai Güner, "Antep Savunması ve Ali Şefik Özdemir Bey'in Faaliyetleri", *Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 3, Sayı6, (2007), 49-65, s. 53-54.

⁴² Barutçu, *age*, s. 13; Şahin ve Şahin, *agm*, s. 76-77.

⁴³ İnce, *agt*, s. 77-78; Şahin ve Şahin, *agm*, s. 76-77; Sivas'ta konuşlu 3. Kolordu Komutanlığının bölgeye uzak olmasından dolayı, Gaziantep, Kilis, Hatay, Adana ve Mersin'de bulunan Güney Cephesi askerlik şubeleri Adana'da konuşlu 2. (6.) Kolordu Komutanlığı Ahz-ı Asker Dairesi (Bölgesi) Başkanlığına bağlanmıştır. Bu konuya aşağıda değinilecektir.

getirilmiştir⁴⁴. Kilis'te Kuvay-ı Milliye'yi teşkilatlandıran Şahin Bey olmuştur. Şahin Bey, Kilis yol güzergâhının emniyetini, yani Kilis üzerinden Antep'in Fransızlarca ikmalini engelleme görevini icra etmiştir⁴⁵. Şahin Bey, karargâhını Kilis'in Acar köyünde kurmuş, Kilis - Antep yolundaki Elmalı Köprüsü üzerinde Fransızlarla savaşırken 29 Mart 1920'de şehit düşmüştür⁴⁶.

Şahin Bey'in şahadetinden hemen önce⁴⁷ Mart 1920 başlarında Kilis ve Havalisi Kuvay-ı Milliyesi Komutanlığına nizami ordu subaylarından Süvari Yüzbaşı Polat Bey⁴⁸ atanmıştır. Sivas Kongresi sonrası Müdafa-i Hukuk teşkilatı içerisinde faaliyet gösteren Cemiyet-i İslamiye tarafından Kilis'te Kuvay-ı Milliye teşkilatı kurulmasına karar verilmiştir. Kilis Kuvay-ı Milliye Komutanlığına da Müdafa-i Hukuk Cemiyeti Başkanı Mustafa Kemal Paşa tarafından Polat Bey atanmıştır⁴⁹.

Polat Bey, bu atama sonrası Kilis'te mevcut kaynakları değerlendirmek üzere bir çalışma başlatmıştır. Yüzbaşı Polat Bey, Nisan 1920'de Karnebi⁵⁰ Karargâhı'ndan Maraş Havalisi Kuvay-ı Milliye Kumandanı Nusret Bey'e çektiği 3 nu.lı telgrafta; "Kilis Askerlik Şubesi'nden 33 ihtiyat zabiti (subayı)nin⁵¹ kayıtlı olduğunun rapor edildiği" bildirilmiştir⁵².

⁴⁴ Cemil Şenalp, *Ulusal Kurtuluş Savaşı'nda Fransız İşgal Bölgelerinde Sivil İşler / Askeri Hükümet Faaliyetleri*, Harp Akademileri Yay., İstanbul, 2006, s. 394.

⁴⁵ Barutçu, *age.*, s. 19; Güner, *agm.*, s. 56-57; Şahin ve Şahin, *agm.*, s. 76-77.

⁴⁶ Hasan Şahmaranoğlu, *Kilis Kuva-yı Milliye Kumandanı Şahin Bey ve Gerçekler*, Kilis Belediyesi Kültür Yay., Kilis, 2013, s. 6,7; Şahin ve Şahin, *agm.*, s. 76-77; Şahin Bey'in cenazesi 30 Mart 1920'de Kilis'e bağlı Mülk köyüne defnedilmiş, 15 yıl sonra Gaziantep'teki Şehitler Abidesi'ne, bilahare Elmalı Köprüsü civarındaki (Zeytinli köyü yanı) Şahin Bey Şehitliğine nakledilmiştir. Şahin Bey'in Gaziantep-Kilis yolu üzerindeki şehitliği ve anıtı ziyaret edildiğinde görülecektir ki; Şahin Bey'in biyografisinde "Şahin Bey'in (Birinci Dünya Savaşı esareti sonrası) Nizip Askerlik Şubesi Başkanlığına atandığı" belirtilmektedir. Kilisli araştırmacı Hasan Şahmaranoğlu, Nizip'in 1926 yılında kaza olduğunu, dolayısıyla Askerlik Şubesi teşkilatının Nizip'te bu tarihten sonra kurulduğunu ve aslında Şahin Bey'in atandığı askerlik şubesinin Birecik Askerlik Şubesi olduğunu ifade etmiştir. (Şahmaranoğlu, *age.*, s.4; Şahin ve Şahin, *agm.*, s. 76-77). Öte yandan Şahin Bey'in Kilis'te Kuvay-ı Milliye'yi teşkilatlandırması dışında Birecik Kuvay-ı Milliyesi de bir başka Kilisli tarafından deruhte edilmiştir. Bu maksatla; Muğla'dan gelen 5. Fırka'nın Birecik'e gelmesi ile Birecik Kuvay-ı Milliyesi Tabur'a dönüştürülmüş, Tabur Komutanlığına Kilisli Yüzbaşı Salih Bey atanmıştır, (Cemil Cahit Güzelbey, "Birecik Kurtuluş Savaşları ve İsmail Hakkı Bilgin", *Gaziantep Sabah Gazetesi*, 30 Ocak 1984; Şahin ve Şahin, *agm.*, s. 76-77).

⁴⁷ Yüzbaşı Polat Bey'in Kilis ve Havalisi Kuvay-ı Milliyesi Komutanlığına atanması sonrası Şahin Bey, kendi aşireti olan Tırıklı aşiretinin bulunduğu Elbeyli bölgesinin Kuvay-ı Milliye komutanlığını üstlenmiştir. Kendi aşiretinin de insan gücü desteğini alarak faaliyetlerini Elbeyli - Antep yolu mıntkasına kaydırmıştır.

⁴⁸ Teşkilat-ı Mahsusa mensubu Süvari Yüzbaşı Kamil Polat 1889'da Niksar'da doğmuştur. Anadolu ve Rumeli Müdafa-i Hukuk Cemiyeti Başkanı Mustafa Kemal Paşa tarafından Kilis ve Havalisi Kuvay-ı Milliyesi Kumandanı olarak tayin edilmiştir. Yüzbaşı Kamil Bey, Millî Mücadele'de "Polat" mahlasını kullanmıştır. Kahramanlıklarından dolayı Kilisli tarafından "Polat Paşa" diye anılmıştır. Soyadı kanunundan sonra "Polat" soyadını almıştır. Albaylıktan emekli olmuştur, (Barutçu, *age.*, s. 13). Kilis'in Mümbiç Bucağına, Polat Bey'in hatırasına hürmeten "Polateli" adı verilmiştir. Polateli, Kilis'in 1995 yılında il olması ile birlikte ilçe yapılmıştır. Ayrıca Polateli'ne bağlı "Cercik" köyüne de Polatbey köyü adı verilmiştir.

⁴⁹ Barutçu, *age.*, s. 13; Şahin ve Şahin, *agm.*, s. 76-77.

⁵⁰ Karnebi köyü Kilis'in merkezine bağlıdır ve yeni Duruca köyüdür.

⁵¹ Mevcut ihtiyat zabitlerinden üçünün Kuvay-ı Milliye'ye katıldığı, Polat Bey'in yukarıdaki mesajından anlaşılmaktadır.

⁵² Barutçu, *age.*, s. 82-83.; İnce, *agt.*, s. 113; Şahin ve Şahin, *agm.*, s. 76-77.

Öte yandan Fransızlarla, işgal edilen yerlerin boşaltılması kıtaların ordugâhlara çekilmesi, esirlerin ve siyasi tutukluların değişimi amacıyla 30 Mayıs'tan 18 Haziran 1920'ye kadar sürecek bir ateşkes imzalanmıştır. Bu ateşkesin ayrıntıları Kilis'te görüşülmüştür. Ayrıntıların görüşülmesi amacıyla Antep Askerlik Şubesi Başkanı Yarbay İrfan Bey'e⁵³ Mustafa Kemal Paşa tarafından yetki verilmiştir⁵⁴.

Ankara'dan Mustafa Kemal imzası ile 31 Mayıs - 1 Haziran 1920'de Antep Askerlik Şubesi Başkanı Yarbay İrfan Bey'e gönderilen telgrafta ateşkes görüşmesinin detaylarının sürdürülmesi ve bunun için Kilis'teki 2. Fransız Tümeni Komutanı General De Lamothe ile görüşmesi istenmiştir⁵⁵.

Yarbay İrfan Bey, Fransız Tümen Kumandanı General De Lamothe ile görüşmek üzere 2-3 Haziran 1920'de Kilis'te bulunmuştur⁵⁶. İrfan Bey 10 Haziran 1920'de tekrar Kilis'e gelerek Fransızların işgal ettikleri yerleri tamamen terk etmeleri ve boşaltmaları konusunu görüşmüştür⁵⁷. Görüşmeler sonrası 18 Haziran 1920'ye kadar sürecek olan ateşkes karşılıklı olarak imzalanmıştır.

Ateşkes ile birlikte TBMM Hükümeti tarafından Güney Cephesinde yeni bir düzenleme yapılmıştır. 27 Haziran 1920 tarihli İcra Vekilleri Heyeti kararı ile Adana Cephesi Komutanlığına kolordu komutanı yetkisi ile Albay Selahattin Adil Bey atanmıştır. Adana Cephesine, Mersin'den başlayarak Fırat Irmağı boyunca uzanan Fransızlarla olan bölge dâhil edilmiştir. Bu cephe içerisinde bulunan sancak ve kazaların lojistik ve askerlik şubeleri de Adana Cephesi Komutanlığına verilmiştir. Yine cephe içerisinde yer alan bölgelerde bulunan askerî birlikler ve millî kuvvetler Adana Cephesi emrine verilmiştir. Bu karar neticesinde Kilis

⁵³ Albay Mahmut İrfan Durukan (Sicil Nu. 314-10), İstanbul Kasımpaşa'da 1879 (H. 1295) tarihinde doğmuştur. Babasının adı Ahmet Cemal, annesinin adı ise Hatice Şefika'dır. 11 Eylül 1339 (1923)'de Millî Müdafaa Vekâleti'nin emriyle İzmir Ahz-i Asker Kalemi Riyasetine tayin edilmiştir. Bu görevde iken, 17 Ekim 1931'de yaş haddinden olmuştur. Fransızca, İtalyanca ve Arapça da bilen Albay İrfan Bey, 20 Mayıs 1951 tarihinde vefat etmiştir, (MSB Arşiv Müdürlüğü, Kurmay Albay Mahmut İrfan Durukan (Sicil Nu. 314-10), Künye Kayıt Belgesi).

⁵⁴ *Türk İstiklal Harbi IV. Cilt Güney Cephesi*, s. 150-155.

⁵⁵ İnce, *agt*, s. 133'den ATASE Arşivi, Kutu Nu: 55, Gömlek Nu: 54..

⁵⁶ Yarbay İrfan Bey'in, Kilis Kuvay-ı Milliyesi tarafından Molla Recep Bey başkanlığında oluşturulan heyet ile temasa geçmediği hatta Fransız dostu olan Ahmet Beyin konağında misafir olduğu yolunda şikâyetler Antep Heyet-Merkeziyesine bildirilmiştir. Hatta bu kırgınlıktan dolayı Polat Bey Mustafa Kemal Paşa'ya bir telgraf çekerek Kilis bölgesindeki görevinin değiştirilmesini istemiştir. Bu istek sonrası Polat Bey'in 4 Kasım 1920'ye kadar Kilis'te kalmış ancak bu tarihten sonra Maraş'a tayin edilmiştir, (İnce, *agt*, s. 137.

⁵⁷ İnce, *agt*, s. 133'den ATASE Arşivi, Kutu Nu: 622, Gömlek Nu: 75.

Askerlik Şubesi de Adana Cephesi Komutanlığına yani 2. Kolordu Komutanlığına bağlanmıştır⁵⁸.

Ateşkesin sona ermesi ile muharebeler yeniden başlamıştır. Polat Bey'in emrindeki Kilis Kuvay-ı Milliyesi, "Polat Bey Müfrezesi" adıyla 19 Ağustos 1920'de Antep'i kuşatmadan kurtarmak amacıyla; Antep Askerlik Şubesi Başkanı ve Antep Bölge Komutanı Yarbay İrfan Bey'in komutasında yapılan taarruza katılmıştır. Polat Bey komutasındaki Kilis Müfrezesi Suruç Aşiretleri ile birlikte Mazmahor köyü doğusundan taarruza katılmışlar, aynı zamanda Kilis - Antep yolunu kapatmışlardır. Ancak Türk topçusunun sayıca yetersizliği ve çetin Fransız mukavemeti sonucunda taarruzdan akamete uğramış, Türk birlikleri geri çekilmek zorunda kalmıştır⁵⁹.

Öte yandan Fransızlar, 12 Eylül 1920'de Kilis Askerlik Şubesi'ne bir baskın daha yaparak, şubeyi ele geçirmişlerdir⁶⁰.

Bu arada Kilis Askerlik Şubesi Başkanlığı görevinde Binbaşı Mahmut Bey bulunmaktadır⁶¹. Fransız Karargâhı'ndan Albay Molterya, Kilis Askerlik Şubesi'ni işgal ederek tüm defter ve evrakı Halep'e göndermek üzere kamyonlara yüklemişlerdir. Kilis'in Ermeni ve Rumlarından oluşan muhafızlar, Katma yolunda Kilis Kuvay-ı Milliyesi'nin taarruzu sonucu durdurulabilmiştir. Askerlik Şubesinden gasp edilen evrak kurtarılarak Kilis Kaymakamlığı'nın da taşındığı⁶² Cengin köyündeki Kuvay-ı Milliye Karargâhı'na götürülmüştür⁶³.

Bu durum karşısında "çılgına dönen" Fransız işgal kuvvetleri, Askerlik Şubesi'ndeki diğer kayıtları ve evrakı ateşe vermişlerdir. Bunun üzerine Askerlik Şubesi Başkanı Binbaşı Mahmut Bey, Belan köyüne giderek Ahmet Ruto'nun birliğine katılmıştır. Kendisine, Kürt Dağı⁶⁴ Kuvay-ı Milliye Kumandanlığı görevi verilmiştir⁶⁵.

Kilis Askerlik Şubesi Başkanı Binbaşı Mahmut Bey, 27 Mart 1921 tarihinde Kilis Havalı Kumandanlığı görevine getirilmiş ve ayrıca Kilis Kaymakamı Cemal Beyin rahatsızlığı

⁵⁸ Erdinç Gülcü, "Millî Mücadele Döneminde Kilis", *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3), (Haziran 2012), 1-37, s. 26.

⁵⁹ *Türk İstiklal Harbi IV. Cilt Güney Cephesi*, s. 206-209.

⁶⁰ İnce, *agt*, s. 155'den ATASE Arşivi, Kutu Nu: 765, Gömlek Nu: 208.

⁶¹ Binbaşı Mahmut Bey, Soyadı Kanunundan sonra "Bener" soyadını almıştır, (İbrahim Beşe, *İşgalden Kurtuluşta Kilis*, Başak Matbaası, Ankara, 2009, s. 157).

⁶² İnce, *agt*, s. 117-118; Şahin ve Şahin, *agm*, s. 76-77.

⁶³ Barutçu, *age*, s. 39; Şahin ve Şahin, *agm*, s. 76-77.

⁶⁴ Kürt Dağı, Kilis'te bulunmaktadır. Kürt Dağı bölgesi, Kilis Merkezi ilçesine bağlı köylerin de içinde bulunduğu kısmen Polateli ve Musabeyli ilçelerinin köylerini de kapsamaktadır. Kilis-Hassa-Islahiye hattından Suriye'ye doğru uzanmaktadır.

⁶⁵ Barutçu, *age*, s. 74; Şahin ve Şahin, *agm*, s. 76-77.

sebebiyle Kaymakamlığa da vekâlet etmesi istenmiştir⁶⁶. Ancak 29 Ekim 1921'de Binbaşı Mahmut Bey Kilis ve Havâlisi Kumandanlığı görevinden alınmış, yerine Süvari Yüzbaşı Halim Bey tayin edilmiştir. Kilis Kuvay-ı Milliyesi Komutanlığı; Kilis'in düşman işgalinden kurtuluşuna kadar Süvari Yüzbaşı Halim Bey tarafından deruhte edilmiştir⁶⁷.

Türk İstiklal Harbi'nde vatanını savunmuş olanlara madalya verilmesi düşünülmüş ve 29 Kasım 1920 tarihli 66 sayılı kanun ile İstiklal Madalyası verilmesi karara bağlanmıştır. 66 Sayılı İstiklâl Madalyası Kanununa 30 Mayıs 1926 tarih ve 869 Sayılı Kanunla eklenen EK-4. maddesi: ile "15 Mayıs 1335 (1919) tarihinden 09 Eylül 1338 (1922) tarihine kadar Millî Orduda vazife alan askerlerden terhis suretiyle -vukuat işlemeden- ordudan ayrılanlar ile şehit olan veya vefat edenlere İstiklâl Madalyası verileceği" hükme bağlanmıştır⁶⁸.

Bu bağlamda Millî Mücadele'de vazife almış Kilis'li şehitler ile gazileri de unutulmamıştır. Diğer bölgelerle birlikte 7. Kolordu bölgesine dâhil Kilis Askerlik Şubesi kütüğüne kayıtlı millî mücadelede vazife almış olanların da "İstiklal Madalyası ile sevindirilmelerine" ilişkin kararname, 8 Mayıs 1935'te Millî Müdafaa Vekili Kazım Özalp, Başvekil İsmet İnönü ve Reisicumhur Mustafa Kemal Atatürk tarafından imzalanarak yürürlüğe girmiştir⁶⁹. Söz konusu kararname ve ilişkileri Ek-1'de sunulmuştur.

Kilis Askerlik Şubesi kütüklerine kayıtlı İstiklal Madalyası alanların daha sonra eklenenlerle birlikte listesi Ek-2'de sunulmuştur⁷⁰.

⁶⁶ Mahmut Bey, Yüzbaşı Polat Bey'in Kilis Kuvay-ı Milliye Komutanı olduğu dönemde, Antep Alay Komutanlığına getirilmiştir. Bu görevi sonrası yeniden Kilis Havalisi Kuvay-ı Milliye Komutanlığı yapmıştır, (İnce, *agt*, s. 173'den ATASE Arşivi, Kutu Nu: 808, Gömlek Nu: 187).

⁶⁷ İnce, *agt*, s. 173-174, 203.

⁶⁸ 4 Nisan 1921 gün Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 29 Kasım 1920 tarihli 66 sayılı kanuna göre; milletvekillerine verilen madalyanın şeridi yeşil, cephede bulunanların kırmızı, cephe gerisinde çalışanların da beyazdır. Cephede görev almış milletvekillerinin madalya şeritlerinin yarısı kırmızı, yarısı yeşil renklidir. Ön yüzünde, üstte Ankara şehri, ortada TBMM Binası'nın resmi bulunan madalyanın arkasında zafer ve barışa işaret eden güneş ışınları yer almıştır. Meclis'in sağında 23 Nisan, solunda ise 1336 (1920) yazılıdır. Meclis'in altında bulunan dünya haritası bilgiyi, orak ve tırpanlar tarıma önem verileceğini, iki taraftaki meşaleler de barışı anlatır. En altta kağnısıyla birlikte bir köylü kadını vardır. Madalyanın öteki yüzünde ay yıldızla çevrilmiş olarak Misak-ı Milli sınırlarını gösteren Türkiye Haritası vardır. Bu harita üzerindeki tek yıldız Ankara şehrini işaret etmekte, yıldızdan çıkan ışınlardan birisi Kars'a kadar uzanmaktadır, (66 Sayılı İstiklal Madalyası Kanunu, Kabul Tarihi: 29 Kasım 1920, Resmi Gazete'de Yayın Tarihi: 04 Nisan 1921).

⁶⁹ Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, Sayı: 11320, Fon Kodu: 30.11.1.0, Kutu Nu: 95, Dosya Nu: 12, Sıra Nu: 9.

⁷⁰ Kilis Askerlik Şubesi Başkanlığı Arşivi; Bu liste nihai liste değildir. 66 sayılı kanuna ve daha sonra çıkarılan ek kanunlara göre; madalya hak sahipleri veya kanuni varisleri de Askerlik Şubelerine müracaat ederek arşiv incelemesi neticesinde İstiklal Madalyası almaya hak sahibi ise madalyası verilmeye hâlen devam edilmektedir.

İstiklal Madalyaları günümüzde hak sahiplerine Askerlik Şubeleri tarafından verilmektedir. Hak sahipliği belgesi ve madalya berati Ankara Lodumlu'da bulunan MSB Arşiv Müdürlüğü tarafından tanzim edilerek askerlik şubesi başkanlıklarına gönderilmekte ve Askerlik Şubeleri / Asal D. / Blg. Bşk.lıkları kasalarında bulunan İstiklal Madalyalarından imza karşılığı hak sahiplerine tevdi edilmektedir.

Sonuç

Günümüzde Asker alma (ASAL) teşkilatı fazlaca bir değişikliğe uğramadan halen görev ve işlevlerini sürdürmektedir. ASAL teşkilatına bağlı Asker alma Bölge Başkanlıkları ve Askerlik Şubeleri genellikle asker alma faaliyetlerini yerine getiren mütevazı kurumlar olarak görülmektedir. ASAL teşkilatının en uç kurumu olan Askerlik şubelerinin çok da fazla bilinmeyen bir yönü de kurulu birliklerin sefer kadrolarına ulaştırılmasıdır. Bu faaliyetlerini seferberlik işlemleri olarak yürütmektedir.

Kilis Askerlik Şubesi Başkanlığı ise Kilis'in 6 Haziran 1995'te il olması ile birlikte; yeni ilçe olan Elbeyli, Musabeyli ve Polateli Askerlik şubelerini de bünyesine alarak, aynı binada hâlen dört askerlik şubesinin tüzel kişiliği ile asker alma ve seferberlik faaliyetlerine devam etmektedir.

Kaynaklar

1. Arşivler:

Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi

Genelkurmay ATASE Arşivi

Kilis Askerlik Şubesi Başkanlığı Arşivi

Millî Savunma Bakanlığı Arşivi

2. Resmî Yayın ve Tutanaklar

5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu, Kabul Tarihi: 10 Haziran 1949, Resmî Gazete'de Yayımlanma Tarihi: 18 Haziran 1949.

66 Sayılı İstiklal Madalyası Kanunu, Kabul Tarihi: 29 Kasım 1920, Resmî Gazete'de Yayımlanma Tarihi: 04 Nisan 1921.

Kilis Askerlik Şubesi Başkanlığı Tarihçesi

Meclisi Ayan Zabıt Ceridesi, Devre: 3, C. 2, İçtima Senesi: 3, Yıl: 1917.

Meclisi Mebusan Zabıt Ceridesi, Devre: 3, C. 2, İçtima Senesi: 3, Yıl: 1916.

3. Kitaplar

- Aydın, F. (1994). *Osmanlı Devleti'nde Tanzimat'tan Sonra Askeralma Kanunları (1839-1914)*. Ankara: Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Yay.
- Barutçu, A. (2008). *Kilis'in Kurtuluşu Şafakta Savaşanlar*. Kilis: Kent Ofset.
- Beşe, İ. (2009). *İşgalden Kurtuluşa Kilis*. Ankara: Başak Matbaası.
- Erickson, E. J. (2011). *Dünya Savaşı Tarihi, I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı 1914-1918. C. IV.* (çev. Sare Levin Atalay), İstanbul: Timaş Yay.
- Görel, İ. H. (1945). *Memleketimizde Vilayetler İdaresi Tarihine Bir Bakış*. Ankara: Recep Ulusoglu Basımevi.
- Heinzelmann, T. (2009). *Cihaddan Vatan Savunmasına Osmanlı İmparatorluğu'nda Genel Seferberlik Yükümlüğü 1826-1856.* (çev. Türkis Noyan). İstanbul: Kitabevi Yay.
- Kuvayımilliye Komutanı Tekelioğlu Sinan Bey'in Günlüğü*, Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Daire (ATASE) Başkanlığı Yay., (Yayın Kurulu: Dr. Kur. Alb. Sertif Demir, Dr. Öğ. Alb. Suat Akgül, Arş. Uzm. Mesut Güvenbaş), Ankara, 2012.
- Örenç, A. F. (2012). *Yakınçağ Tarihi (1789-1918)*. İstanbul: Atı Yay.
- Şahmaranoğlu, H. (2013). *Kilis Kuva-yı Milliye Kumandanı Şahin Bey ve Gerçekler*. Kilis: Kilis Belediyesi Kültür Yay.
- Şenalp, C. (2006). *Ulusal Kurtuluş Savaşı'nda Fransız İşgal Bölgelerinde Sivil İşler / Askeri Hükümet Faaliyetleri*. İstanbul: Harp Akademileri Yay.
- Türk İstiklal Harbi IV. Cilt Güney Cephesi.* (1966). Ankara: Genelkurmay Harp Tarihi Dairesi Yay.

4. Tezler

- Ayaydın, R. (2011). *Osmanlı Devleti'nde Askeri Yükümlülükler ve Muafiyetler (1826-1914)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aydinel, S. (1988). *Güneybatı Anadolu'da Kuvay-ı Milliye Harekâtı*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü.

- Beşikçi, M. (2009). *Between Voluntarism And Resistance: The Ottoman Mobilization Of Manpower In The First World War*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.
- İnce, H. İ. (2004). *Millî Mücadele’de Kilis*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özçelik, M. (2006). *Türk Basını’nda Osmanlı Devleti’nin I. Dünya Savaşı’na Giriş Süreci*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özgen, C. (2006). *Türkiye’de Zorunlu Askerlik ve Profesyonel Ordu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şahin, M. (2010). *Hasan Tahsin Uzer’in Mülki İdareciliği ve Siyasetçiliği*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ünsaldı, M. (1987). *Batı Cephesi’nde Kuvayı Milliye ve Düzenli Orduya Geçiş (Özellikle Askeri Stratejik Açıdan)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü.
- Vurmaz, M. (2007). *Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Askere Alma Sistemi (1826-1970)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

5. Makaleler

- Beşikçi, M. (2009). Militarizm, Topyekûn Savaş ve Gençliğin Seferber Edilmesi: Birinci Dünya Savaşı’nda Osmanlı İmparatorluğu’nda Paramiliter Denekler. *Tarih ve Toplum Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 8, 49–92.
- Çolak, İ. (2009). Çanakkale’de Destan Yazan Kahraman 15’liler. *Somuncu Baba Dergisi*, Yıl: 14, S. 89, 28–32.
- Gülcü, E. (2012). Millî Mücadele Döneminde Kilis. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3), 1-37.
- Güner, Z. (2007). Antep Savunması ve Ali Şefik Özdemir Bey’in Faaliyetleri. *Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(6), 49-65.

Güzelbey, C. C. (1984). Birecik Kurtuluş Savaşları ve İsmail Hakkı Bilgin. *Gaziantep Sabah Gazetesi*, 30 Ocak.

Hür, A. (2013). Cumhuriyet'in Üvey Evladı: Halk Türküleri. *Radikal Gazetesi*, 11.08.2013.

Şahin, M. ve Şahin, C. (2012). Kilis Askerlik Şubesi Reisi Sakallı Ahz-ı Asker Binbaşısı Mahmut Bey'in Birinci Dünya Savaşı (Gazze Cephesi)'na Giden Askerlere Yaptığı Konuşma ve Kilis Askerlik Şubesi'nin Kilis Kuva-yı Milliyesine Katkıları. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3), 72-82.

Yurdakul, İ. (2008). Osmanlı Ordularının Asker İhtiyacının Karşılanmasında Yeni Bir Yöntem; Kura Sistemi (1839-1914). *Eskiçağ'dan Modern Çağ'a Ordular -Oluşum, Teşkilat ve İşlev-* (ed. Feridun M. Emecan), İstanbul: Kitabevi Yay.

6. İnternet Kaynakları

<http://www.asal.msb.gov.tr>, Erişim tarihi: 20.10.2013.

<http://www.kilis.gov.tr>, Erişim tarihi: 01.11.2013.

EK-1 Millî Mücadelede Vazife Almış Olanların “İstiklal Madalyası ile Sevindirilmelerine” İlişkin Başvekâlet Tezkeresi

№. 44320

T. C.
BAŞVEKÂLET
Yazı İşleri Müdürlüğü
Sayı: .....

Dosya işaretleri

Gelen	Tarihi	
Evrakın	Numarası	
Müsevvit		
Tesvit tarihi		6.5.935
Muavin		
Mübeyyiz		
Tebyiz tarihi		
Mukabele edenler		
Sadra	Umumi	
No.	Hususi	3991
Mebutattı		1
Sevk tarihi		8-5-35
Mukayyidin imzası		11-5-35

Reisicümhur Hazretlerinin Yüksek Huzurlarına

M. Müdafaa Vekâletinden 5.5.935 tarihli ve 94 003 sayılı numarah tezkeresi ile gönderilen ve leffen takdim olunan kit'a Kararname tasvibi Riyasetpenahilerine arz olunur efendim.

M. Müdafaa Vekâletine

5.5.935 tarihli ve E.İ.D.Ş.Ş.№: 94003 sayılı numarah tezkeresi cevabıdır.

Reisicümhur H. tarafından tasvip buyrulmuş olan Kararnamein sureti bideffen takdim olunmuştur efendim.

Başvekil N. Müsteşar

ayazlı
8-5-935

Başvekilat Matbaası

030 11 1 95 12 3

EK-1'in Devamı Millî Mücadelede Vazife Almış Olanların "İstiklal Madalyası ile Sevindirilmelerine" İlişkin Kararname

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü

T. C. BAŞVEKÂLET
Yazı İşleri Müdürlüğü
Sıra No: 3991

T. C. BAŞBAKANLIK
MÜHÜRİYYET ARŞİVİ
Reisicumhurun Yüce Katına

7.5.1935

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü

Millî Müdafaa Vekilliğinden 5.5.1935 tarihli ve 91003 sayılı tezkere ile gönderilen Kararname Yüksek onayınıza sunulmuştur.

k.g. Türkiye Cumhuriyeti
RIYASETİCÜMHUR
EVRAKI

Başvekil
Y. Loni

8/3645

Başvekâlete:

İlişik kararname imza edilerek gönderilmiştir.
- 8 Mayıs 1935

Reisicumhur
K. Ottatürk

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü

030 11 1 95 12 9

EK-1'in Devamı Millî Mücadelede Vazife Almış Olanların "İstiklal Madalyası ile Sevindirilmelerine" İlişkin Kararname

T. C.
M. M. V.
Zat İşleri Dairesi
Ş: _____
Sayı: _____

Ankara
/ / 92
No. 11320

Hülasa: Müdürlüğü

T. C.
BAŞBAKANLIK
CUMHURİYET ARŞİVİ

I - İstiklâl harbinde vazife aldıklarından 869 No.11 kanun mucibince madalya ile taltifleri için :

I.cü kolordudan 27/2.Kân/935 günlü ve 70116/172195sayılı ile yazılan İzmir askerlik şubesinden (I) er (nefer) .
IV.cü kolordudan 19/Mar/935 günlü ve 3771/11015 sayılı ile yazılan İnebolu askerlik şubesinden (I) er (nefer) .
Yine bu kolordudan 28/2.Kân/935 günlü ve 3807/8110 sayılı ile yazılan Yalova askerlik şubesinden (25) er(nefer) .
VII.ci kolordudan 20/Şub/935 günlü ve 1915/11603 sayılı ile yazılan Kilis askerlik şubesinden (I) er (nefer) ki Ceman (28) erin (neferin) istiklâl madalyası ile sevindirilmeleri .

2 - III.cü kolordudan 14/2.Kân/935 günlü ve 8127 sayılı ile yazılan kolordu hayvan hastahanesinden (I) ve askerî liseler müfettişliğinden 10/Şub/935 günlü ve 2682 sayılı ile Maltepe x askerî lisesinden (I) ki ceman iki kişinin ölen babalarından kalan istiklâl madalyalarının enbüyük oğulları olduklarından 525 No.11 kanuna göre kendilerine intikal ettirilmek suretiyle sevindirilmeleri onaylandı.

3 - İşbu kararname ahkâmını icraya M.M.V. memurdur.
- 8 Mayıs 1935

RSİSİCUMHUR
Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü
K. Altıntaş

Başvekil
Y. İnönü

M.M.V.
K. Baş

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü
Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü
Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü

EK-1'in Devamı Millî Mücadelede Vazife Almış Olanların "İstiklal Madalyası ile Sevindirilmelerine" İlişkin Kararname

T. C.
M. M. V.
Zat İşleri Dairesi
Ş. 9 - Kd.
Sayı: 91003

Ankara
5 Mayıs 1925

Hülâsa: ^{Erat} 30 (neferin) istiklâl madalyası ile sevindirilmelerine ait kararnamenin ilişik olduğu H.....

Başvekalet yüksek makamına

Leffi
2 -

İstiklâl madalyası ile sevindirilmeleri için (30) ^{Erat} neferin ait yazılan kararname ilişik olarak sunulmuştur.

M . M . V
K. *[Signature]*

Tarih	Numara	Lef
6-5-25	8991	2

030	11	1	95	12	9
-----	----	---	----	----	---

**EK-2 Kilis Askerlik Şubesi Başkanlığı Kütüklerine Kayıtlı
İstiklal Madalyası Hak Sahipleri Listesi⁷¹**

SIRA	SOYADI VE ADI	ADRESİ
1	ALPAYDIN, Mehmet	Tabakahane Mah. Salihağa Sk. Nu.: 41 KİLİS
2	ATASOY, Osman Zeki	İnnaplıkütah Mah. Nu.: 15/4 KİLİS
3	AKTAŞ, Haydar	Anez Köyü KİLİS
4	BÜYÜKDEMİRCİ, Hüseyin	Şihabdullah Mah. Hacı Fadıl Sk. Nu.:9 KİLİS
5	ÇAMÇAKALLI, Vakkas	Tırlıklı Mah. Soğukçıkmaç Sk. Nu.:3 KİLİS
6	ÇELEBİ, Ahmet	Karbeyaz Köyü KİLİS
7	DOKUR, Ali	Bölük Mah. Binbaşı Sk. Nu.:5 KİLİS
8	DERİCİOĞLU, Aziz	Tırlıklı Mah. Şihcami Sk. Nu.:16 KİLİS
9	EREN, Mehmet Nedim	Şihlar Mah. Hacı Emin Sk. Nu.:13 KİLİS
10	GÖZEN, Selahattin	Tabakahane Mah.Necip Asım Sk.Nu:13 KİLİS
11	HEDİKÇİ, Halil	Şihabdullah Mah. Ferah Sk. Nu.:27 KİLİS
12	İSLAM, Mehmet	Tabakahane Mah.Cankurtaran Sk.Nu:8 KİLİS
13	İSLAM, Hüseyin	Tırlıklı Mah. Şihcami Çıkmaçı Nu.:28 KİLİS
14	KALA, Ahmet	Saraç Ahmet Sk. Nu:7 KİLİS
15	KILINÇKESMEZ, Halil	Fikirtepe Bülbül Sk. Nu: 27, Kadıköy/ İSTANBUL
16	KARAYAY, Hüseyin	Tırlıklı Mah. Hürriyet Okulu Sk. Nu.:25 KİLİS
17	KULAN, Ahmet	Bölük Mah. Ahmet Efendi Sk. Nu.:9 KİLİS
18	NACAR, Nuri	Yavuzlu Köyü KİLİS
19	ONUR, Talip	Yeni Mah. Şeyh Mehmet Sk. Nu.:19 KİLİS
20	ÖZDUYĞU, Akif	Sebzeciler Çarşısı Nu.:55 KİLİS
21	ÖZKAN, Ali Sıtkı	Tabakahane Mahallesi KİLİS
22	SOYDİNÇ, Ali	Tırlıklı Mah. Rıza Soğuk Sk. Nu.:10 KİLİS
13	ŞAYIK, Ahmet	Şehitsakıp Mh. Şehitsakıp Sk. Nu.:37 KİLİS
24	TAÇOĞLU, Veysi	Bölük Mah. Hilal Sk. Nu.:1 KİLİS
25	VARIŞ, Celal	Vaiz Mah. Hilal Sk. Nu.:23 KİLİS
26	YAMAKOĞLU, Abdurrahman	Bölük Mah. Yüzbaşı Sk. Nu.:18 KİLİS
27	YAMAKOĞLU, Mehmet	Bölük Mah. Binbaşı Sk. Nu.:107 KİLİS
28	YEMENİCİ, Mehmet Nuri	Bölük Mah. Gaziler Caddesi, Hacılar Çıkmaçı KİLİS
29	YÜKSEL, Mehmet Şevki	Oğuzlar Mah. 1260. Sk. Nu.: 9 Basmane İZMİR
30	YEDİLİOĞLU, Mehmet	Meşetlik Mah. Köseali Sk. Nu.:51 KİLİS
31	YEDİLİOĞLU, Zekeriya	Büyükkütah Mah. Şihcami Cıvarı, Nu.: 16 KİLİS
32	YETER, Reşit	Edincik Yenice Mah., Cumhuriyet Cd. Nu.: 65 Bandırma BALIKESİR

⁷¹ Kilis Askerlik Şubesi Başkanlığı Arşivi; Bu listedeki sayı nihai değildir. 66 sayılı kanuna ve daha sonra çıkarılan ek kanunlara göre; madalya hak sahipleri veya kanuni varisleri de Askerlik Şubelerine müracaat ederek arşiv incelemesi neticesinde İstiklal Madalyası almaya hak sahibi ise madalyası verilmeye halen devam edilmektedir.